

Dok žene u gradovima traže veća prava, žene u selima traže osnovna

Peti ciklus predavanja *Neko je rekao feminizam*, koji u saradnji organizuju Sarajevski otvoreni centar i Fondacija Friedrich Ebert u BiH, započeo je u četvrtak, 16. marta, u Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti u Sarajevu, razgovorom na temu *Selo i feminizam*.

Inauguralno predavanje petog ciklusa javnih razgovora i predavanja *Neko je rekao feminizam* bilo je posvećeno iznimno bitnoj temi o kojoj se u feminističkim krugovima, nažalost, prerijetko razgovara – ženama na selu, te odnosu kako feminizma, tako i patrijarhata, prema ženama na selu. O ovoj su temi govorile Danka Zelić, dugogodišnja aktivistkinja posvećena radu sa ženama na selu i osnivačica Udruženja građanki Grahovo, te Fatima Bilčević, magistrica Filozofskog fakulteta i dobitnica druge nagrade za književnu kritiku festivala Bookstan. Predavačice su temi prišle i sa teorijske i sa terenske strane – Fatima je predstavila teorijske kontekste feminizma o kojima se može govoriti kada su u pitanju žene na selu, dok je Danka podijelila iskustva u svom radu sa

ženama koje žive na selu, kako bi ilustrirala koliko je potrebno feministički aktivizam proširiti tako da uključuje i žene na selu, čije su mogućnosti da ostvare svoja prava znatno ograničene u odnosu na žene koje žive u gradovima.

Fatima je na početku naglasila da je, nakon mnogo godina, feminizam poprimio različite oblike te se razvijao u više struja. Ipak, do otprilike dvije decenije unatrag, kada su se pojavile aktivistice koje su skrenule pažnju na to da bi trebalo istražiti životna iskustva žena na selu, feminizam se nije bavio selom. Fatima je govorila i o razlozima koji bi mogli objasniti zašto se feminizam nije bavio ženama na selu. Jedan od njih bi mogao biti taj što se feminizam prevashodno razvio u urbanim centrima koji su bili žiža društvenih, kulturnih i političkih dešavanja, i gdje su neravnopravnosti bile najočiglednije. Drugi razlog se tiče činjenice da je feminizam u svom razvoju vrlo brzo prešao u akademske krugove ili se reprezentirao kroz autore/ice sa akademskom pozadinom, što je značilo da su tekstovi tih autora/ica bili prvo nedostupni, a onda i neprohodni većini žena izvan tih krugova. Još jedan razlog može biti i udaljenost sela.

Kako je feminizam isključio žene na selu

Fatima, međutim, ističe sljedeće: “Nedovoljan interes feminizma za selo ogledao se i u tome što žene sa sela naprosto nisu mogle aktivno učestvovati u feminističkom aktivizmu, i samim tim nisu bile zanimljive. Mogao bi se uzeti u obzir i drugi val feminizma koji je bio iznimno kritičan prema porodici kao nukleusu društva, kao i prema muškarcima, te je bio negativno nastrojen ka tradicionalnim vrijednostima koje se baštine na selu. Takav radikalni pristup, čak i da je dospio do sela, ne bi imao odjek – tumačio bi se više kao prijetnja, nego kao poziv na oslobođanje. Na koncu, feminizam se vremenom, bivajući u akademskim krugovima, zatvorio, elitizirao, institucionalizirao i samim tim se potpuno zatvorio za jednu marginalnu grupu kao što su žene na selu.” O ovome govori i Carolyn Sachs, koja je pisala o odnosu feminizma i sela, poljoprivrede i okoliša, i koja kaže da, u trenutku kada su se feministkinje konačno sjetile da postoje žene na selu, i otvorile se da čuju njihova iskustva kako bi prihvatile taj način svijesti i iskustva u feministički diskurs, pokazalo se da je akademski svijet iznimno stran i dalek ženama na selu. Pogotovo je stran bio jezik koji se koristi, a koji gotovo potpuno govori sam sebe, nije namijenjen nikome konkretnom i ima vrlo malo veze sa stvarnim životom.

Danka Zelić dolazi iz Livna, područja Kantona 10, i poznaje brojna ruralna područja BiH gdje je radila sa raznim ženama. Ona kaže da su feminizam u urbanom i feminizam u ruralnom području dva različita pojma. “U gradu smo feministkinje, a na selu smo muškarice. Tako nas nazivaju”, rekla je Danka. Ona se aktivizmom počinje baviti nakon rata, kada se i riječ “feminizam” aktivnije pojavljuje u javnom diskursu. S tim u vezi, Danka ističe da bi prije samo deset godina, nakon što bi rekla da je feministkinja i aktivistkinja, 90% žena na događajima na kojima bi govorila, ustalo i otišlo. Danka je dobitnica Mirovne nagrade BiH za 2015. godinu, koju dodjeljuje Mreža mira, a 2014. godine je dobila i svjetsku nagradu za žensku kreativnost u ruralnim područjima od WWSF-a (Prize for Womens Creativity in Rural Life 2014). Sa ženama sa sela je počela raditi nakon rata. Išla je od kuće do kuće, razgovarala sa ženama, i spoznala da su žene jako ugrožene, i da trpe nasilje. Radila je mnogo na područjima Bosanskog Grahova, Drvara i Petrovca, odakle je mnogobrojno stanovništvo izbjeglo, pri čemu su žene

pretrpile najgore. Tokom rata, dok su muškarci ratovali, žene su se brinule o domaćinstvu i o djeci. Živjele su u zajedničkim obiteljima sa roditeljima, kao i članovima/icama šire porodice, o kojima su se također brinule, usput radeći i teške fizičke poslove. "U selu je drugačije nego u gradu, jer i muškarac i žena, rame uz rame, rade teške fizičke poslove: i kopaju, i žanju, i nose vodu, i cijepaju drva... Nakon rata i svega toga što su iznijele, žene su morale sva ta drva iscijepati same, same opskrbiti vodu, udaljena sela nisu imala infrastrukturu, nije bilo ceste... Žene su pješačile kilometrima da donesu dvije kante vode ili da odu do prvog Crvenog križa ili Merhameta da uzmu neku pomoć. Sve je bilo na plećima žena", priča Danka.

Nakon što se desio progon, većina žena se našla u izbjeglištvu. Muškarci, pogođeni time, suočavaju se sa depresijom i PTSP-om, a žene opet bivaju jače – skupljaju hranu, brinu se za smještaj, za školovanje djece... Godine 1997. i 1998. započinje povratak u područja gdje se desio progon, i žene opet bivaju nositeljice tih aktivnosti. "Muškarci su ratom, uvjetno rečeno, izgubili ta područja, teško im se vratiti, stanovništvo se izmiješalo, međutim, žene su te koje prve kroče tim putem. Tada nastaje i udruženje iz kojeg ja dolazim, kao i brojna druga mala ženska udruženja koja su radila bitne stvari. Tada počinju i prva svjedočenja o tome šta su žene preživjele – suočene su sa nasiljem u obitelji, ima puno alkoholizma, nema posla za muškarce, reda se problem na problem. Trebalo je vratiti stanarska prava, obnoviti kuću, nabaviti stoku, a to je u 90% slučajeva bilo na plećima žena. One su to iznijele na sebi. Ono zbog čega mi je krivo je to što su, kad su sve to napravile i obnovile svoja ognjišta, sve to predale muškarcima", kaže Danka. Ona je navela nekoliko primjera ove prakse. Npr. žene koje se bave proizvodnjom mlijeka ne idu u grad u banku, te nemaju direktnog posla s novcem, nego to prepuštaju muškarcima. "Muškarci su vlasnici tog rada. Oni odu, podignu novac, i troše ga po svom nahođenju. Žena bi možda htjela muzilicu ili nešto drugo da joj olakša posao, a muškarac bi možda htio nove gume na autu." Isti je slučaj i sa praksom u proizvodnji mesa, raznih preradevina od voća i povrća, u manufakturi... "Bilo je slučajeva da žene koje rade u manufakturnim radionicama kada idu prodati svoje proizvode obavezno idu u pratnji muškaraca koji nastupaju kao trgovci, jer se smatra da će žene neko prevariti ili da one to neće znati naplatiti kako treba."

Danka je istaknula da ono što je prioritet ženama na selu nije prioritet ženama u gradu. "Žene u gradovima se bore za neka druga prava, npr. za veća socijalna prava žena, a za žene koje dolaze iz manjih mjesta i sa sela bi bilo nevjerovatno da imaju primanja kada rode. U Livanjskom kantonu je prošle godine ministar s pompom objavio da je osigurao 100 KM za svaku ženu koja je nezaposlena, a rodi dijete. U drugim kantonima žene rade na tome da se prava izjednače. Mi iz manjih mjesta to ne možemo. Postoje velike inicijative koje se zalažu za rodno senzitivni jezik, i to treba biti praksa, slažem se i kao žena i feministkinja, ali veliki broj žena na selu nema pojma o čemu mi pričamo. One traže posao, da zarade, da ih neko ne ugnjetava, da ih neko ne tuče, i ako se nešto desi, da mogu to prijaviti, da ima sistem koji će im pomoći."

Žene rijetko pružaju otpor patrijarhatu

Fatima Bilčević se osvrnula na nekoliko istraživanja provedenih u svijetu kako bi ilustrirala odnos patrijarhata i sela. "Ono što se zaboravlja prilikom bavljenja patrijarhatom jeste da žene nisu samo žrtve tih struktura kontrole, i nisu samo recipijentice sredstava moći, jer je taj odnos uvijek obostran i žene učestvuju u njemu.

Upravo odgovor žena na moć koju patrijarhat svojom ideologijom, hijerarhijom i mehanizmima reprezentira, je iznimno važan i određujući. Čak i kada žene pružaju otpor, taj otpor ulazi u konstruiranje tih struktura moći”, rekla je Fatima. Istraživanje provedeno u Velikoj Britaniji u oblasti Cumbria, brdskom području gdje dominiraju sela, pokazalo je da su žene ključni faktor za prikupljanje dohotka. Osim toga, u mnogim slučajevima gdje su farme bile ugrožene, žene su bile odgovorne za opstanak ne samo porodičnih farmi, nego i samih porodica. Istraživanje je pokazalo da žene, kada hoće da se zaposle izvan farme, što je samo po sebi jako sporno pitanje, na vlastitu inicijativu traže poslove u lokalnim zajednicama kako bi mogle biti na raspolaganju na farmi. Recimo, jedna žena koja vodi knjige firmi u lokalnoj zajednici, izjavila je kako je njen poslodavac jako fleksibilan i kako ona može u svakom trenutku otići do farme/domaćinstva i uraditi šta je potrebno – pored svog posla – i da je zahvalna na tome što joj poslodavac to omogućava. Jedna žena koja je zaposlena kao bolničarka istaknula je da je njen muž vrlo nezadovoljan time što ona radi izvan farme zbog toga što njegova majka uopće nije radila nigdje osim na farmi, što otvara zanimljivu temu odnosa moći u patrijarhatu pri čemu muževljeva porodica ima veliku ulogu. Konačno, zanimljiva je priča najmlađe žene koja je učestvovala u ovom istraživanju, i koja je jedno vrijeme radila kao zamjenska učiteljica. Bez obzira na to što je ona donosila prihode u domaćinstvo, njena svekrva je upravljala i kućom i farmom, iako je u penziji, te određivala prihode i rashode porodice svog sina, te im kontrolirala finansije.

Ovo istraživanje, ističe Fatima, pokazuje kako žene same učestvuju u reproduciranju patrijarhalnog sistema, te kako rijetko pružaju otpor. Isti je slučaj i sa drugim istraživanjima koje je navela, poput onog iz Norveške, zemlje u kojoj od 1946. godine postoji udruženje žena sa sela koje redovno objavljuje svoje magazine. U jednom istraživanju se nastojalo saznati kako su žene reprezentirane u tim magazinima, i zaključeno je da su i u tom slučaju žene propustile adekvatno reagirati na patrijarhat. Npr. 1974. godine, kada je norveška vlada počela razmatrati zakon o tome da oba roditelja trebaju biti jednako konkurentna na tržištu rada, članci u ovim magazinima bavili su se time kako će to ugroziti porodicu i ženinu ulogu majke. Tek od 1994. godine se počinje upoređivati muški i ženski posao, te žene počinju insistirati na tome da se muški poslovi ne vrednuju više u odnosu na ženske poslove. Slična stvar je otkrivena i u jednom australijskom istraživanju, koje se, između ostalog, bavilo potenciranjem ambijenta seoske idile, a pokazalo je da potenciranje takvih modela konstruiranja zajednice potpomaže reproduciranje patrijarhalnog sistema i ugnjetavanje žena unutar njega. Konačno, Fatima je navela i jedno istraživanje iz Brazila, zemlje koja ima koordiniranu asocijaciju vrlo aktivnih ženskih ruralnih društava, koja organizuju konferencije na kojima žene predstavnice svojih zajednica govore o ključnim problemima. One govore o svom modelu feminizma koji se zalaže prvenstveno za ekonomski rast, tj. za rješavanje problema siromaštva, a potom i o intimnim problemima u porodici. “Žene se na ovim konferencijama najčešće bune protiv kapitalizma, protiv velikih korporacija koje se bave agrarnim biznisom, a koje im onemogućavaju da rade na svojim farmama. U razgovoru sa Dankom sam shvatila da i kod nas postoji sličan problem, a to je da žene u Brazilu, budući da je sva njihova zemlja na muškarcima, ne mogu dobiti kredite i grantove za poljoprivredne projekte u koje žele ulagati. Njihovi muževi odlaze na terenske poslove od kuće po nekoliko mjeseci, dok one rade sve, a pritom se uopće ne smatraju radnicama. Njihov rad se ne vrednuje kao rad, nego se smatra nečim što je kontekst njihovog života.”

U BiH je rađeno malo istraživanja sa ženama na selu. Najveći problem je, po Dankinom mišljenju, u nedostatku zdravstvene zaštite žena, jer žene na selu nemaju normalan pristup redovnoj zdravstvenoj zaštiti, pogotovo specijalističkoj ginekološkoj zdravstvenoj zaštiti. "Prije nekoliko godina, Udruženje Grahovo obnovilo je jednu ambulantu uz pomoć donacija. Ambulanta je opremljena uz obećanje resornog ministarstva tog kantona da će redovno slati ginekologa/inju. Međutim, kada smo mi to uradili, ministar je na obećanje zaboravio. Da to ne bi propalo, mi smo se obratile federalnom ministarstvu zdravstva i dobile podršku da uradimo istraživanje na 100 žena koje smo bukvalno nagovarale da odu na pregled. To su žene u dobi od 21 do 51 godine, koje nemaju zdravstveno osiguranje, mnoge od njih nakon zadnjeg poroda nisu išle ginekologu/inji, neke nikad nisu radile papa test. Od 100 pregledanih žena pronašli smo invazivne karcinome kod 10 od njih", prepričava Danka. Nakon te analize, koja je poslana ministru, kao i sljedećim ministrima, prošlo je osam-devet godina, a ginekolog/inja još uvijek ne dolazi. "Želja mi je da u toj vlasti jednom umjesto ministra bude ministrica, i pitam se da li bi se tada nešto promijenilo i unaprijedilo. Žene iz tih 19 sela u kojima najviše radim nikada nisu otišle na mamografski pregled. Kada je pokretni mamograf došao u najbliži grad, autobusima smo otišle s njima da urade te preglede. Rezultati su bili poražavajući. Veliki broj žena je morao ići na dodatne preglede, a pet žena je operirano", kaže Danka. Nije teško zamisliti i dodatnu stigmu s kojom se suočavaju žene koje su operirale rak dojke, pri čemu je Danka sa prisutnima podijelila da ju je jedna operirana žena prilikom posjete molila da razgovara sa njenim sinom kako bi joj otišao kupiti protezu, jer je njen muž, nakon što je pitala za protezu, rekao "Šta će ti to, nećeš se udavati."

'Šta će njoj škola, ona će se svakako udati i otići'

Danka je ukratko opisala i kako izgleda pozicija žene na selu. "Kada se rodi žensko, kažu 'rodilo mi se dijete', kada se rodi sin, puca se i slavi se. U selima je nepisano pravilo da se muško šalje na školovanje. Sinu se govori da ne da na sebe, a kćerki da ne sramoti obitelj. Šta će njoj škola, ona će se svakako udati i otići. Za obitelj koja ima žensko dijete bitno je da se djevojka dobro uda. To 'dobro' može podrazumijevati svašta: da je čovjek u penziji, ali da je iz dobre obitelji. Možda će ona fizički skapavati od rada, a neće kruha biti gladna. Majke savjetuju svoje kćerke: 'Kolka-tolka, nek' samo ima mjesečna primanja'. Najbitnije za obitelji u kojima se muškarac ženi je da je djevojka nevina. U tim selima se još uvijek iznose bijele plahte, na kojima se krvava mrlja mora pokazati svekrvi. Bitno je i da se oženi djevojka sa sela, ne iz grada, jer one su razmažene, ne mogu puno raditi, nisu fizički dovoljno jake, a i tuđinke su i ne zna im se porijeklo. S tim su suočene generacije žena." Koliko je malo šansi rezervirano za žene govori i primjer iz 2015. godine – od 17 miliona KM koliko je federalno ministarstvo izdvojilo za povratnike za samozapošljavanje ili pomoć firmama pri zapošljavanju, 6% krajnjih korisnica su bile žene. Danka također ističe da su na globalnom nivou žene vlasnice tek 1% nekretnina – u BiH taj postotak iznosi 3,5%.

Fatima Bilčević je napravila i kratki pregled razvoja feminističkog pokreta na našim prostorima, koji je u određenim fazama itekako bio povezan sa ženama na selu. Za ženu

koja će intelektualno, politički i javno djelovati, obrazovanje je bilo ključna stvar. Kraljevina SHS je tek 1919. godine omogućila ženama da idu u gimnazije, a tek 1929. je uvedeno obavezno osnovnoškolsko obrazovanje za dječake i djevojčice. Prije toga, djevojčica gotovo nije bilo u školama, pogotovo u ruralnim područjima, što zbog tradicionalnih uvjerenja, što zbog religijskih ideologija, posebno kod muslimanskog stanovništva. Smatralo se da ženska djeca ne trebaju ići u školu, te su se iznalazili različiti razlozi kako ih se ne bi slalo u školu. U periodu od od 1928. do 1937. broj djevojčica u školama se povećao jer su uvedene zakonske kazne za roditelje koji djecu ne šalju u školu. Društva koja su nastajala u periodu poslije Prvog svjetskog rata bila su vjerska udruženja, mahom filantropska, a najčešće su se bavila humanitarnim radom. Postojalo je i jedno feminističko društvo, osnovano 1919. u Sarajevu i Beogradu, prvobitno nazvano *Društvo za prosvjeđivanje žene i zaštitu njenih prava*, a kasnije preimenovano u *Ženski pokret*. Ono se bavilo pravom glasa za žene, porodičnim odnosima, pravom na starateljstvo žene i muža nad djecom, ekonomskim osnaživanjem žena... Međutim, tadašnje feministkinje su od strane drugih žena bile ismijavane, pogotovo kada su tražile pravo glasa za žene. Zapravo je upravo to feminističko društvo omogućilo svim ženama tog doba koje su bile pod represijom patrijarhalnog sistema religijske ideologije da izađu u javni prostor uz pomoć različitih kulturnih aktivnosti. Kasnije se, sa jačanjem komunizma i socijalizma, žene mahom uključuju u partiju i radničke pokrete, gdje je glavna floskula (koja će se kasnije problematizirati 70-ih godina) bila "Oslobodimo radničku klasu", jer će se tada svi/e osloboditi i doći će do željene ravnopravnosti. "To je bila samo iluzija. Uprkos ovakvim djelovanjima, patrijarhat je bio posve neugrožen. Jačao je kako u gradu tako i u selu, jer je i snaga religijskih institucija u to vrijeme bila izuzetno jaka i muškarci su praktično odlučivali u ime žena. Na neki način se činilo da postoji neki napredak, međutim, patrijarhat nije jenjavao i kontrolirao je mnoge aspekte ženskog života", istaknula je Fatima.

Komunikacija i edukacija za žene na selu

No, nakon osnivanja AFŽ-a, dešavaju se konkretne promjene, te se ide u smjeru osnaživanja žena da što više učestvuju u javnom životu i radnom procesu. Žene se počinju masovno zapošljavati u fabrikama i nepismenost se smanjuje. AFŽ organizira analfabetske kurseve koje djeca i majke skupa pohađaju. U ruralnim zajednicama u to doba, osim što je bilo ideološki neprihvatljivo da ženska djeca idu u školu, dodatni je problem predstavljalo to što su škole bile izuzetno udaljene i djeca bi morala pješaćiti kilometrima do prve škole, što je za roditelje djevojčica bilo neprihvatljivo, s obzirom na sistem predrasuda i uvriježenih stavova. Drugi svjetski rat je bio izuzetno važan za predstavljanje žena, jer tada u prvi plan dolaze žene borkinje, ilegalke i bolničarke – žene koje su imale legitimnu ulogu u društvu i stekle prividnu ili privremenu ravnopravnost. Veliku ulogu tokom Drugog svjetskog rata odigrale su žene na selima, jer su se u okolini sela obično krili vojnici, tako da su žene sa sela obavljale poslove u odsustvu muževa, bavile se poljoprivredom, te njegovale vojnike, brinule se za njihovu ishranu, odjeću, obuću... "Seoske žene su mnogo toga iznijele na svojim plećima kad je riječ o Drugom svjetskom ratu. Kad sam pregledala spisak svih žena koje su odlikovane ordenom narodnih heroina, to su bile mahom žene sa sela, najčešće odrasle na selu, a neke od njih su odlazile u grad na školovanje, gdje su se povezivale sa istomišljenicima i uključivale u

partiju. AFŽ je bio ključna organizacija u smislu emancipacije žena u globalu, uključujući i žene sa sela”, kaže Fatima.

AFŽ se 50-tih godina ukida, a 70-tih godina drugi val feminizma stiže i na naše prostore, te se ponovo budi svijest o ženskom položaju u društvu i neophodnosti da se djeluje. Godine 1978. u Studentskom kulturnom centru u Beogradu održan je veliki skup žena koji su organizovale Žarana Papić, Dunja Blažević i Nada Ler, na kojem se govorilo o gorućim pitanjima i gdje se vrlo izazovno pokrenulo pitanje da socijalizam nije napravio ništa u smislu ravnopravnosti, kako je bilo obećano, već da su žene nazadovale u odnosu na ono što su postigle u doba AFŽ-a. Vraćanje unatrag se intenzivira sa etnonacionalizmom koji se pojavljuje 80-tih, a kulminira 90-tih godina, nakon čega se na pijedestal stavlja figura muškarca ratnika, a žena sa svim što je postigla biva vraćena u privatni prostor i u ulogu majke, odnosno u uloge koje već ima u porodici. “Nakon 90-tih godina se model žene kao nijeme žrtve obrće, a ova retrogradna priča koja je sve vratila na početak zapravo vraća čak i borbu u gradu na neke bazične stvari, a pogotovo na selu. No, mislim da se kroz pokrete poput digitalnog feminizma može doći do mladih emancipiranih djevojaka sa sela koje bi bile spremne pokrenuti nešto u svojim zajednicama. Za to je potreban ogroman entuzijazam, a svjedoci/kinje smo da puno oblika feminizma krene s revoltom, a onda se ili ugasi ili institucionalizira ili postane besmisleno. Važno je u daljem promišljanju staviti akcenat na korisnost, i na ono šta ćemo zaista uraditi i postići svojim aktivističkim i bilo kakvim drugim djelovanjem u društvu.”

Danka je na kraju predavanja zatražila da se uspostavi veća komunikacija sa selom i sa malim organizacijama, udruženjima žena i građanki, te da im se pruži dodatna obuka i edukacija, pogotovo za mlađu populaciju, za djevojčice koje su završile osnovnu i srednju školu. “Zadnjih godina vidim pozitivne pomake u nekim mjestima i primjere kako se žene bore za sebe. Jedna žena je sama razvila biznis u pet-šest gradova. Uključila se u naše udruženje, i sada ona radi naš posao. Na poslu okuplja radnice, i one sve skupa razgovaraju. To je neki novi model. Ona nije sama u tome, ima još takvih žena, i to treba podržati. Žene iz straha propuštaju i da se aktivno uključe u politiku. Kvota može biti 40%, ali na selu vrijedi kako kaže gazda kuće.” Danka ističe da je došlo do malih pomaka nakon zadnjih i predzadnjih izbora, kada su žene napokon istupile u medijima, pa čak došle i na vijećnička mjesta. “Treba podržati manja formalna i neformalna udruženja po selima, jer te aktivistkinje u tim mjestima rade čuda. Potrebno je otići u sela, dati podršku i omogućiti edukaciju tim ženama i mladim djevojkama koje su još uvijek spremne da mijenjaju neke stavove.”

Mart 23, 2017

Piše: Masha Durkalić